

Tíðindi úr tinginum

við Árna Gregersen

Sjálvbodnir felagsskapir týðandi leiklut

Sjálvbodnu felagsskapirnir í Føroyum eiga stór-an part av æruni fyri, at rættindini hjá børnum eru drigin fram, og ljós er varpað á hesi viðurskifti.

Í frágreiðingini um barnarættindasáttmálan, sum Annika Olsen, landsstýrskvinna, hevur lagt fyri tingið, stendur, at Barnabati, Tú og Eg ráðgevingin og Berin verða nevnd.

Sagt verður at heili 3000 børn hava vent sær til Tú og Eg ráðgevingina seinastu fimm árin. So at siga onki virksema var í 2013, tí pengar manglaðu í, men síðani er játtanin hækkað, og ráðgevingin virkar aftur.

Fátækradømi hjá børnum og barnafamiljum finst í Føroyum. Tað ber til at gera nakað við hetta. Ein stuttskygd loysn kann gerast, men til ber eisini at gera eina meira langsiktaða loysn.

Stuttskygdu loysnirnar eru sosialar veitingar,

sum so kunnu regulerast alt eftir, hvussu støðan er.

Tær meira langsiktaðu loysnirnar ganga út uppá at fáa fólk út á arbeidsmarknaðin og tryggja, at øll fáa útbúgvingar, sum kunnu nýtast á arbeidsmarknaðinum.

Men hóast vælferðarpolitikkurin er góður og vælverkandi, so hendir tað, at familjur detta niður ímillum. Tí er neyðugt, at samfelagið hevur ein politikk, sum í fyrsta umfari loftar hesum familjum og so hjálpir teimum aftur á rætta kós.

– Sjálv haldi eg, at vit hava fingið børt munandi um barnarættindini, men vit mugu ikki gevast á hondum. Vit mugu halda fram, tí talan er ikki bert um ætlanir, men um veruliga at bota um viðurskiftini og rættindini hjá børnum, segði Annika Olsen.

Orðaskifti um barnarættindasáttmálan verður í Løgtinginum hósdagin.

Føroyar skulu aftur til hoyringar um barnarættindasáttmálan hjá ST í 2016.

Tí er ein frágreiðing lögð fyri Løgtingið um barnarættindasáttmálan, sum Løgtingið skal viðgera hósdagin.

– Tað hevur alstóran týðning fyri Føroyar, at vit hava tikið undir við sáttmálanum, og hann hevur gjørt, at vit hava fingið gjørt fleiri stór og týðandi átøk á barnarættindarøkinum, sigur Annika Olsen, landsstýrskvinna.

Sjálvt um nógv er gjørt, so eru fleiri mál eftir at loysa, stendur í frágreiðingini, sum er lögð fyri tingið. Børn við serligum tørvi og tey børn, sum vaksa upp í fátækradømi eru trupulleikar, sum eftir eru at loysa.

Hósdagin eru 25 ár síðani barnarættindasáttmálin var undirskrivaður, og høvi er at hátíðarhalda dagin og við aðalorðaskiftinum ásannar tingið eisini, at børn hava demokratisk rættindi.

– Tað er umráðandi, at Løgtingið og landsstýrið ikki bert lata tað til privatar felagsskapir at varpa ljós á barnarættindini, men at eisini politiska skipanin gongur á odda, stendur í frágreiðingini.

Framløga

Landsstýrskvinnan, Annika Olsen, Fólkaflokkurin, legði frágreiðingina um barnarættindini fyri tingið.

– Vit kunnu, sum samfelag, fegnast um, at vit seinastu árin hava rokkið fleiri málum á barnaøkinum. Føroyar vóru til fyrstu hoyringina í Barnarættindasáttmálanum í 2011. ST nevndin vísti tá á fleiri týðandi viðurskifti, ið Føroyar áttu at betra. Talan var m.a. um viðurskifti í mun til:

- kynsliga misnýtslu av børnum,
- harðskap mótvegis børnum,
- fráboðanarskylduna hjá starvsfólkum,
- óheftan Barnaumboðsmann,
- sálarligu heilsuna hjá børnum
- vantandi hagtøl um barnafátækradømi, kynsliga misnýtslu og harðskap.

Harumframt vísti ST nevndin á, at Føroyar ikki hava tikið undir við sjálvbodna sáttmálaískoytinum um barnasølu, barnaskøkjulevnað og barnaprostitusjón, segði Annika Olsen.

Nógv er framt

Landsstýrskvinnan vísti

á, at nógv er framt, síðani Føroyar vóru til hoyringar hjá ST um barnarættindasáttmálan í 2011.

Serliga leggur hon dent á, at tá ið hon fekk málsøkið, var bíðurið hjá børnum at koma til psykiatara long, og listin taldi 164 børn.

Síðani er ein psykiatari barnalækni settur og í dag er bíðilistin burtur.

Annika Olsen nevndi eisini, at Føroyar hava fingið ein barnaumboðsmann.

Og hon segði:

– Í skúlskipanini verður nú av álvara sett inn við sernámsfrøðiligum átøkum. Málið er, at allir næmingar, eisini tey við serligum tørvi, fáa góðar umstøður at mennast, læra og trívast. Fleiri átøk eru framt til tess at røkka hesum máli, men arbeiðið at bota um og menna sernámsfrøðiliga økið í fólaskúlanum og á miðnámi heldur fram.

Børnini í Føroyum

Tað hevur í nógvum førum verið soleiðis, at børn við serligum tørvi hava verið send av landinum, so tey kundu fáa rætta viðgerð – serliga til Danmarkar.

Seinastu árin er vend komin í, og nógv tilboð eru komin afturat í Føroyum.

– Eg eri greið yvir, at mong

børn hava so mikið saman-settar trupulleikar, at vit ikki hava kunnað veitt nøktandi tilboð í Føroyum, men aðalmálið og stoltleikin hjá okkum sum tjóð má vera, at vit ikki flyta okkara børn av landinum, men at vit í Føroyum menna neyðugu førleikarnir at veita munagóða hjálp, segði Annika Olsen.

Í tí heildarætlan, sum er gjørd um fólkaflýting, verður víst á, at tilboðini til familjur við børnum, sum hava serligan tørv, ikki eru nógv og nógv góð. Har verður eisini staðfest, at júst hetta er orsøkin til, at fleiri familjur eru fluttar av landinum.

Eini onnur viðurskifti, sum heldur ikki eru nøktandi, eru korini hjá støkum upphaldarum.

– Eitt avmarkað figgjarligt ráðarúm hjá barnafamiljum ávirkar persónligu vælferðina, og avmarkar møguleikarnar fyri einum virknum lívi. Eitt grundleggjandi endamál við okkara vælferðarsamfelagi er at sleppa undan fátækradømi, og tiskil eru og verða átøk sett í verk til tess at bota um viðurskiftini hjá hesum familjum, segði Annika Olsen, landsstýrskvinna.

Nógv manglar, men nógv mál eru loyst og framd

Annika Olsen hevur lagt frágreiðing um barnarættindasáttmálan fyri Løgtingið. Orðaskiftið verður hósdagin